

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

**СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ
АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА**

**МАТЕРІАЛИ VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ**

(Суми, 18-19 квітня 2019 року)

**Суми
2019**

3. Кочубей О. С. Психологічні засади організації усної перекладацької діяльності студентів–філологів / О. С. Кочубей // Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. Сер. : Проблеми сучасної психології. – 2011. – Вип. 12. – С. 526–538.
4. Максимов С. Є. Деякі прийоми синхронного перекладу в умовах утрудненої комунікації / С. Є. Максимов // Вісник Сумського державного університету. Сер. Філол. науки. – 2007. – 2, № 1. – С. 113–116.
5. Чернов Г. В. Основы синхронного перевода. – Москва : Высшая школа, 1987. – 256 с.
6. Ширяев А. Ф. Синхронный перевод : Деятельность синхронного переводчика и методика преподавания синхронного перевода. – М. : Воениздат, 2009. – 183 с.
7. Wats D. Amazing brains of the real-time interpreters [electronic resource] D. Wats Amazing brains of the real-time interpreters. – Mosaic : Mosaic Future, 2014. Access mode : <http://www.bbc.com/future/story/20141117-the-ultimate-multi-taskers> (28.02.2019).
8. Movchan D., Chulanova G., Shchyhlo L., Nazarenko O. Speech norm and its alternation in occasional neologisms / D. Movchan, G. Chulanova, L. Shchyhlo, O. Nazarenko // GISAP: Philological Sciences. – London : 2016. No 11. – P. 6–8.

Анна Зінченко,

викладач кафедри германської філології

Сумського державного університету

Анжеліка Кальченко,

учениця КУ Сумської спеціалізованої школи I-III ступенів №25

СКАНЛЕЙТ: РОЗВИТОК АМАТОРСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

Розвиток Інтернет-технологій та індустрії культури, розширення он-лайн платформи значно вплинули на формування смаків сучасного споживача у сфері аудіо-візуальних розваг. Однак для поціновувачів іноземної культури нагальною є проблема відсутності актуальних офіційних перекладів, що у купі із

законодавчими нормами про авторське та суміжні права, відсутністю уваги до цікавих з погляду перекладацьких рішень проектів та, з-рештою, широкого доступу до он-лайнових програм-перекладачів дали поштовх стрімкому розвитку аматорського перекладу.

У поданій роботі ми зосереджуємо нашу увагу на унікальній практиці любительського перекладу – сканлейті. Огляд теоретичної бази нашого дослідження підтвердив, що незважаючи на тривале його існування, лише поодинокі, переважно зарубіжні, науковці приділяють сканлейту свою увагу (Д. Касані, Х.-К. Лі, М. О'Хаган, М. Поррас, М. Фабретті), що надає особливої актуальності представленій розвідці.

Мета статті полягає в описі специфічної практики непрофесійного перекладу – сканлейті. Досягнення мети можливе через виконання таких завдань як 1) визначення явища «сканлейт»; 2) опис алгоритму виконання цього виду перекладу; 3) встановити його основні особливості як спеціалізованої практики виконання непрофесійного перекладу. Об'єктом статті слугує явище сканлейту, предметом – його загальні особливості як перекладацької діяльності.

Термін «сканлейт» походить від англ. “*scanlation*”, яке у свою чергу утворене поєднанням англійських лексем “*scans*” та “*translation*”. Проаналізувавши інформацію про це явище, ми тлумачимо сканлейт як незаконну практику перекладу коміксів, який включає етапи сканування оригінального джерела (*scanning*), редагування (*editing*), переклад (*translation*), набір тексту (*typesetting*) та перевірку (*proofreading*) [3]. Зважаючи на значну різноманітність графічних коміксів у світі та мовну розгалуженість перекладів, найбільшу частку продукції сканлейту все одно складає переклад манги (японських коміксів) саме англійською мовою.

Власне, історія сканлейту починається приблизно у 80хх - 90хх роках минулого сторіччя, виникнувши на основі фансабу (англ. “*funsubbing*”, аматорський переклад аніме (японські мультфільми) та фільмів) [2]. Відмітно, що від самої появи алгоритм сканлейту все ще залишається незмінним та включає кілька основних етапів:

- 1) сканування текстів оригіналу (ТО);
- 2) редагування сканованих зображень («клін»);
- 3) створення тексту перекладу (ТП);
- 4) редагування ТП («едіт»);
- 5) набирання тексту («тайп»);
- 6) загальна перевірка на відповідність оригіналу («пруфрід»);
- 7) публікація на он-лайнових читацьких форумах («читалках») [1].

Враховуючи значну кількість роботи на вказаних етапах, сканлейт виконується, як правило, групою людей, де кожен виконує своє завдання. Розвиток Інтернету значно вплинув на розширення цієї сфери не лише завдяки полегшенню доступу до ТО, але й можливості знайти однодумців - групи сканлейтерів створюють власні сайти, через які набирають нових членів до своїх команд. До речі, аналіз інформації про сучасні сканлейт-групи демонструє, що більша їх частина базується в Азії та Європі [3].

Власне, сканлейт-група – це, фанати-ентузіасти, які об'єднуються з метою перекладу улюблених манга-проектів для інших фанатів. Винятковість сканлейтерів у тому, що вони позиціонують свою діяльність як хобі, повністю виключаючи елемент комерційності - сканлейтери виконують переклад у вільний час від основної професійної чи іншої зайнятості, безкоштовно та виключно із любові до манги.

Огляд функціонування кількох сканлейт-груп у різні роки становлення практики показав, що такі об'єднання характеризується нетривалістю існування, надто великою або надто малою кількістю членів та часто нетривалою їх участю у діяльності групи та відсутністю будь-якої грошової винагороди за виконання перекладу [2].

Варто також згадати самі перекладацькі проекти: враховуючи складність отримання якісних сканів оригінальних текстів манги та комплексність процесу перекладу, сканлейт-група, залежно від розміру, опрацьовує від одного до чотирьох проектів одночасно. Окрім того, часто групи зосереджуються на певному жанрі манги (наприклад, сейнен (“*seinen*”) – жанр манги для юнаків та

чоловіків від 18 до 25 років, сьодзьо (“*shōjo*”) – жанр манги для дівчат від 8 до 18 років [4]).

І, нарешті, нагальне питання сканлейту – власне, якість перекладу. Слід розуміти, що переклад манги виконується ентузіастами, які у переважній більшості не мають перекладацької освіти. Та що там, часто волонтери навіть не володіють мовою, на яку перекладають, у достатній мірі. Через це, якість такого перекладу переважно залишається на низькому рівні та викликає багато нарікань з боку читачів, не говорячи вже про професійних перекладачів. Тим не менш, практиці сканлейту це не заважає стрімко розвиватися - шанувальники японської манга-культури готові читати улюблені історії навіть у такому вигляді.

Побіжний огляд на явище сканлейту продемонстрував, що це особливий вид аматорської перекладацької практики, якому властива самоорганізація, некомерційність, високий рівень вмотивованості учасників та попит з боку споживача за вражаюче сумнівної якості перекладацького продукту. Тим не менш, ми переконані що сканлейт заслуговує на окрему увагу перекладацьких студій як один із напрямків розвитку перекладу у сучасному інформаційному глобалізованому суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Алгоритм сканлейту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://pikabu.ru/story/skanleyt_kak_yeto_rabotaet_chast_1_organizatsiya_proizvodstva_perwod_i_redaktura_4671658. – (27.02.2019).
2. History of Scanlation [Digital resource] / Inside Scanlation. – Access mode : <https://www.insidescanlation.com/history/index.html>. – (27.02.2019).
3. Fabretti M. The Use of Translation Notes in Manga Scanlation [Digital resource] / TranscUlturAl : A Journal of Translation And Cultural Studies . – Access mode : <https://journals.library.ualberta.ca/tc/index.php/TC/article/view/28489>. – (27.02.2019).
4. Manga Genres [Digital resource] / Anime Planet. – Access mode : <https://www.anime-planet.com/manga/tags?page=12>. – (27.02.2019).